

FESTIVAL I PESARO

ASTRID PADE

Pesaro er en lille turistby ved Adriaterhavet. Sæsonen går fra april til oktober, hvor den brede sandstrand er fyldt med turister. Byen har få seværdigheder. Den berømte komponist Rossini er født i Pesaro, og man har chancen for at bese hans fødested samt et teater opkaldt efter ham.

Filmentusiasten kender Pesaro som den by, hvor en årlig venstreorienteret festival afholdes. Den store sportshal omdannes da til international biograf med mikrofoner ved alle sæder, rådhuset bliver pressecenter og eksperimentalteatret diskussionsrum. Adgangen til disse steder er fri for alle. Det blev bestemt på den stormfulde festival sidste år, hvor der demonstreredes kraftigt mod festivalens form. Den var efterhånden blevet til en dårlig kopi af Venedigfestivalen. Ledelsen tog kritikken til efterretning og nedsatte et udvalg bestående af repræsentanter for Italiens førende

filmorganisationer og studenterorganisationen MS. Denne »Comitato Ordinato« har arbejdet på festivalens fornyelse et år. MS foreslog på et tidspunkt, at man skulle hellige dette års festival en diskussion om en ny struktur. Dette blev forkastet af de andre medlemmer, og MS trak sig ud af arbejdet.

Pesarofestivalen 69 havde tre hovedpunkter:

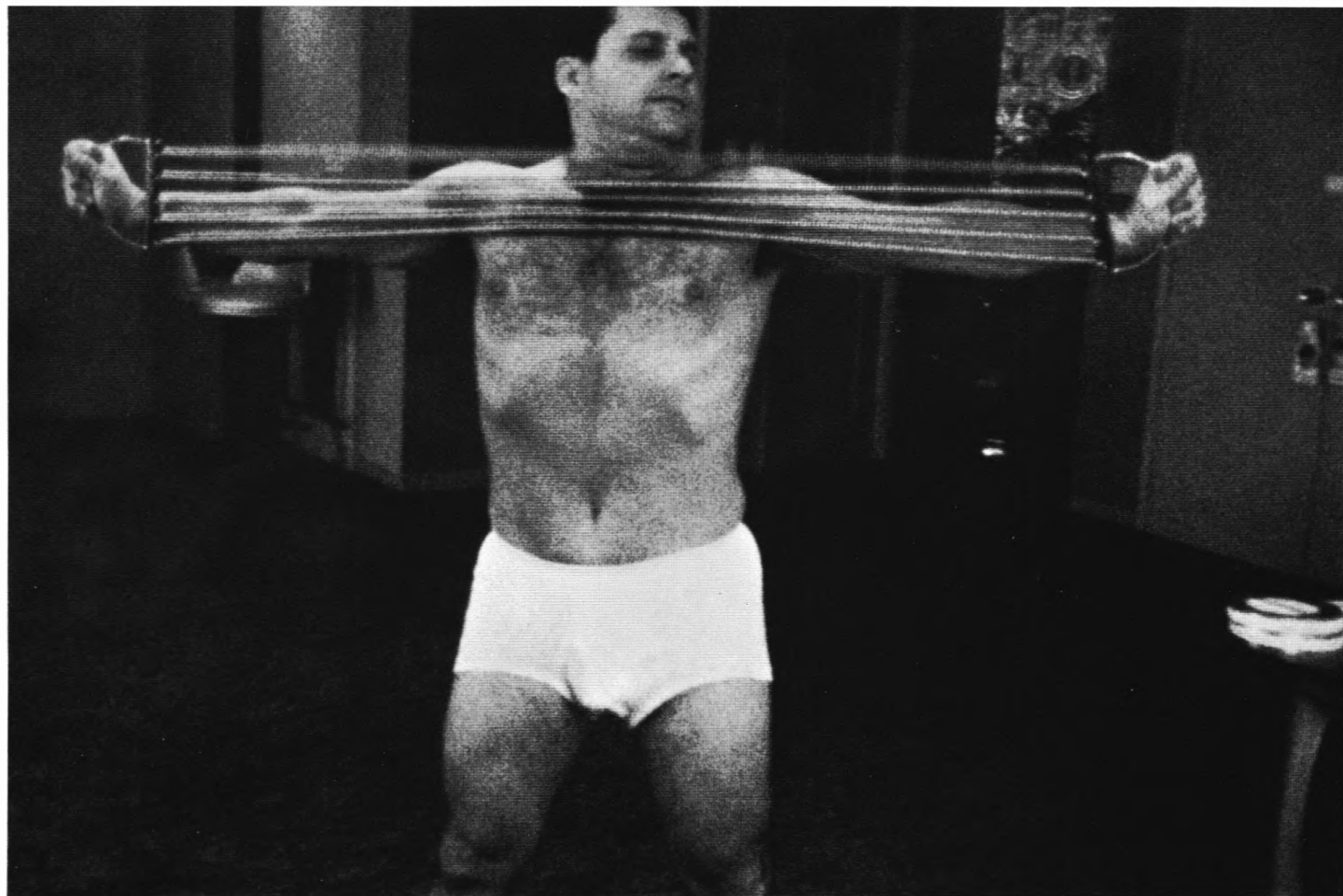
1. at belyse emnet „Politik og film“ gennem en rundbordssamtale.
2. at få organiseret en „alternativ distribution“ i Italien.
3. at vise „nye“ film.

Først rundbordssamtalen om »Politik og film«. Efter den megen snak om en ny form, mødte man med store forventninger til en inspirerende diskussion. Det blev en meget konventionel affære. Tre italienske filmskribenter Pio Baldelli, Morando Mo-

randi og Filippo de Sanctis havde forbedret nogle oplæg. Disse brugte de en diskussionsdag til at læse op, til trods for at de allerede forelå i trykt udgave.

Pio Baldelli (der lige har udgivet en udmærket bog om Neorealismen) slog fast, at der i dag er et åbenbart misforhold mellem den akutte sociale krise i samfundet og den type film, der laves i det. Man er derfor nødt til at træffe et valg mellem den engagerede og den uengagerede film. For ham at se er der i dag kun plads for en slags film, den politiske.

Filippo de Sanctis mente, at det er tåbeligt at tale om et valg mellem engageret og uengageret film. Det eneste valg, der kan foretages, er valget mellem at betragte publikum som en masse eller en klasse. At vælge at betragte publikum som en klasse vil sige at betragte forholdet publikum/de audiovisuelle virkemidler som en del af

klassekampen, at være sig bevidst, at man bruger de audiovisuelle virkemidler som kampmiddel til at ændre de bestående klasseforhold, idet man giver publikum værktøjet i hænde til at få et kritisk og videnskabeligt billede af virkeligheden.

Morando Morandi kritiserede den typiske italienske filmkritiker, der er tvunget til at anmelde alle film, der kommer frem. Han bliver derfor tit blasert og træt i sine anmeldelser. Han har ikke plads nok i avisen til at udtrykke sig fuldt ud, og ofte over produktionsselskaberne pres på ham, da de gerne vil se deres film, der har kostet dyrt, godt anmeldt.

Derefter fulgte en temmelig mat diskussion, om hvorvidt politiske film skulle bedømmes hovedsagelig efter deres form og stil eller efter deres virkning. Som udgangspunkt brugte man Gregorettis nye film „Apollon“ om strejken i en stor virksomhed. Det var en film, de fleste afskyede, men ydede deres bifald rent ideologisk. Da imidlertid ingen af de udenlandske deltagere havde set denne film, forlod de ret hurtigt diskussionen.

Festivalens andet hovedemne var „alternativ distribution“. En mængde filmmuseer, filmklubber og kulturelle foreninger har besluttet at gå sammen om at opstille et alternativ til den kommercielle distribution, der både af økonomiske og politiske årsager ikke er interesseret i at give sig af med den politiske film. Filmene skal vises i skoler, på fabrikker og i forsamlingshuse for at bringe dem ud til det publikum, de virkelig berører.

Sidst, men ikke mindst vigtigt, kommer forevisningerne af „ny“ film.

Brasilien var stærkt repræsenteret ved Glauber Rochas sidste film „Antonio-das-Mortes“, der tidligere har været vist i Cannes og Berlin.

Fra dette land kom også „O Bravo Guerreiro“ (Den tapre kriger) af Gustavo Dahl, der er uddannet på Centro Sperimentale og i Paris. Derefter vendte han tilbage til Brasilien, hvor han arbejdede som filmkritiker og lavede nogle kortfilm. „Den tapre kriger“ er hans første langfilm. Filmens helt Miguel Horta er repræsentant for det svage radikale parti. For at få gennemført nogle af sine ideer beslutter han sig til at gå over til det ledende Nationalparti. Han betragter ikke dette som forræderi, men som realistisk politik. For sent opdager han, at han har været blåøjet. Nationalpartiets ledere har blot villet udnytte hans popularitet. De har aldrig haft til hensigt at gennemføre nogle af hans ideer. Den eneste udvej for ham er selvmord.

Filmen er omstændeligt fortalt i smukke, rene billeder. Undertiden er den næsten for tung i sine lange, politiske dialoger, men det er en engageret og ærlig film om en svag mands nederlag i et korrupt regeringssystem.

„Jardin de Guerra“ (Krigshaven) af brasilianeren Neville D'Almeida handler også om en svag helt. Denne gang en ganske ung mand, der ikke er engageret politisk. Han leger sig gennem tilværelsen og

påtager sig nu og da et tilfældigt job. En dag skal han for en mystisk organisation aflevere en kuffert, hvis indhold han ikke kender. Uheldigvis bliver han under jobbet fanget af en anden organisation og lange forhør begynder. Ingen tror på, at han ikke kender kuffertens indhold. Skiftevis bliver han tortureret og analyseret, og lidt efter lidt vågner han til en erkendelse af, at han på en måde er skyldig – i blindt at have ladet sig bruge. Det lykkes ham at undslippe, og han begynder et nyt, lykkeligt og engageret liv. Filmens poetiske og humoristiske behandling af det alvorlige emne er velgørende, og i hovedrollen ses en strålende skuespiller „Brasiliens Jean-Pierre Léaud“, Joel Barcelos.

Cuba var bl.a. repræsenteret ved en film af Humberto Solas, „Lucia“. Filmen er i tre episoder, der beskriver den cubanske kvindes udvikling. Første episode foregår i 1895 under krigen med Spanien og handler om en kvindes ulykkelige kærlighed til en gift mand. Hun sætter sig ud over sit borgerlige miljø og får en tragisk skæbne. De mange krigsscener i afsnittet er optaget enten overbelyst eller i negativ. Det er en stil, unge cubanske instruktører er blevet meget glade for. I Gomez' „Det første angreb med macheten“ er den brugt hele filmen igennem og virker meget trættende.

I anden episode befinder vi os i 1933. En ung pige fra et society-miljø har fået revolutionære ideer og flygter fra sit hjem for at gifte sig med den anarkist, hun elsker.

Tredje episode foregår i tresserne. En ung arbejderske har giftet sig og spærres inde af den jaloux, gammeldags ægtemand, der forbyder hende at blive ved med at arbejde. Pigen får dog til slut sin vilje.

Ligeledes fra Cuba kommer „Oddisea del General Jose“ af Jorge Fraga. Den foregår også i det begivenhedsrige år 1895. General Jose og hans mænd er faldet i baghold. Jose undslipper, og vi følger ham på en dagelang flugt gennem junglen, der er skildret ikke alene som et truende, men også et meget smukt sted med et rigt dyreliv.

Af kortfilm viste cubanerne bl.a. „L.B.J.“ af Alvarez. Filmen er i tre afsnit: L for Luther King, B for Bob Kennedy, J for John Kennedy. Filmen drager utvetydigt Johnson til ansvar for disse tre mænds død.

Ved at fortælle om de brasilianske og de cubanske film har jeg opregnet festivalens bedste film. Italien viste fire film; ingen af dem var fremragende.

„Il rapporto“ af Lionello Massobri: En konventionel historie om et ægteskab mellem en filminstruktør og en skuespillerinde.

„Tabula rasa“ af den 24-årige Gianpaolo Capovilla: En lang række selvbekendelser i Godard-stil.

„Come, sweet Death“ af Paolo Brunetti: En slags dokumentarfilm fra en rejse til Nepal. Filmen er stykket sammen af resterne fra en anden dokumentarfilm, så kan man selv forestille sig, hvordan den var.

„Pagine chiuse“ af Gianni da Campo er den bedste af filmene. En stilfærdig historie om en genert kostskoledrengs lidelser. Sammenholder man disse film med

den præsentation af ny italiensk film, der blev vist i Venedig, kan man ikke sige andet end, at det ser sort ud for Italien, hvad nyt talent angår.

Fra Rumænien kom „Meandre“ af Mircea Saucer. Et ganske interessant stilistisk eksperiment. Filmen består næsten udelukkende af silhouetbilleder og var japansk-inspireret. Fra Spanien kom „Nocturna 29“ af Piero Portabellyla, en film om en rig kvindes triste liv i en spansk provinsby. Hendes depression er skildret udefra gennem de miljøer, hun færdes i. „Un film“ af Silvia Boissonas fra Frankrig er stærkt inspireret af Warhol. I 40 minutter ser vi en kvinde opholde sig i en glaskuppel med to åbninger, hvorigennem skiftevis vand og sand strømmer ind. Det var kedeligt.

Sverige havde sendt tre politiske film. Kars Westmans ret svage „Sandheden om Båstad“, der ikke står sig i sammenligning med Bo Widerbergs „Den hvide sport“ om samme emne: Rhodesiademonstrationerne i Båstad sidste år. „Terry Whitmore“, en portrætfilm af Bill Brodie. Terry er en deserteret Vietnamsoldat, der fortæller rystende oplevelser fra krigen. „Nej“ af Stig Björkman om militærnægternes situation i Sverige i dag.

Ingen af filmene er mesterværker, snarere tværtimod, men de er levende og engagerede. Man spørger sig selv, hvad der forhindrer os her i Danmark i at lave sådanne film.

Festivalens bedste film var „King, Murray“ af David Hoffman fra USA. Hoffman har lavet ca. tyve TV-dokumentarfilm, før han lavede „King, Murray“, der er hans første langfilm. I to døgn fulgte Hoffman og hans teknikere en amerikansk forsikringsmand, Murray King. Filmen starter klokken 7 om morgenen uden for KINGS hus – et langt stille totalbillede. Så kommer King spruttende ud af huset, parat til at starte en ny, travl dag. Vi kommer med på turen rundt til klienterne, som han skiftevis charmerer og truer. Tempoet sættes lidt efter lidt op. Om aftenen mødes han i lufthavnen med vennerne og nogle „starlets“ for at tage på week-end til Las Vegas. Week-enden er meget vellykket. Man æder, drikker, spiller og fortæller sjofle historier. Vi får et klart og nærgående billede af den selvhævende Murray King og den livsform, han står for. Men det gode ved denne film er, at den ikke giver et ensidigt billede af manden. Hoffman er ikke bare den forargede venstreintellektuelle, der harcelerer over „The American Way of Life“. Han er ikke bange for at vise, at Murray også er en sympatisk mand, der til trods for sin dominerende væremåde respekterer andres integritet. Der er noget sundt i manden. Dette gør hans tomme levevis endnu mere uhyggelig, og filmen meget hårdtslående.

Den 5. Pesaro-festival må karakteriseres som en festival, der endnu forsøger at finde sin form. De få reformer, bl.a. den gratis adgang til forevisningerne, må siges at være blevet en succes. Til næste år vil man søge at skærpe udvælgelseskriterierne: Der blev vist for mange dårlige film. Samt finde en ny diskussionsform: „Det runde bord“ var ikke særlig givende. Det er en søgen, der forhåbentlig nok skal give resultat.

Foto på side 43: scene fra „King Murray“. Foto på side 45: scene fra den finske „En kotte under ryggen“.